

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

29 грудня 2021 року

Київ

№ 158

**Про затвердження Змін до Інструкції про порядок
регулювання діяльності банків в Україні**

Відповідно до статей 7, 15, 55, 56, 58 Закону України “Про Національний банк України”, статей 50, 66, 67 Закону України “Про банки і банківську діяльність”, з метою вдосконалення регулювання діяльності банків України Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Зміни до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 28 серпня 2001 року № 368, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 26 вересня 2001 року за № 841/6032 (зі змінами), що додаються.

2. Департаменту методології регулювання діяльності банків (Наталія Іваненко) після офіційного опублікування довести до відома банків України інформацію про прийняття цієї постанови.

3. Постанова набирає чинності з 01 лютого 2022 року.

Голова

Кирило ШЕВЧЕНКО

Інд. 22

Зміни до Інструкції про порядок регулювання
діяльності банків в Україні

1. У розділі VII:

1) главу 1 викласти в такій редакції:

“Глава 1. Вимоги щодо участі банку в юридичних особах

1. Національний банк здійснює контроль за інвестиціями банку в статутний капітал юридичної особи та за сукупними інвестиціями банку в статутні капітали юридичних осіб.

2. Банк має право придбати акції (частки, паї) юридичної особи, включаючи в разі створення юридичної особи, що становлять або в сукупності становитимуть 10 і більше відсотків її статутного капіталу, за умови попереднього отримання письмового дозволу Національного банку на таке придбання, який надається:

1) у порядку, визначеному нормативно-правовим актом Національного банку про ліцензування банків, – у разі придбання акцій (паїв) українського банку або придбання акцій (часток, паїв) іноземного банку з метою створення дочірнього банку;

2) у порядку, визначеному в главі 1 розділу VII цієї Інструкції, – в інших випадках.

3. Банку забороняється набувати участь в юридичній особі, якщо законом або статутом цієї особи передбачена повна відповідальність учасника за зобов'язаннями такої юридичної особи.

4. Банк має право придбати акції (частки, паї) юридичної особи, що становлять або в сукупності становитимуть 10 і більше відсотків її статутного капіталу, без отримання письмового дозволу Національного банку, якщо:

1) акції (частки, паї) в юридичній особі набуваються у зв'язку з реалізацією банком права заставодержателя та/або в рахунок погашення заборгованості перед банком за здійсненими банківськими операціями, наданими фінансовими послугами за умови, що банк не утримуватиме їх більше одного року;

2) акції набуваються банком за договором андеррайтингу за умови, що банк не утримуватиме їх більше одного року.

5. Банк зобов'язаний відчужити акції (частки, паї), набуті відповідно до пункту 4 глави 1 розділу VII цієї Інструкції [далі – набуті акції (частки, паї)], протягом одного року з дня набуття права власності на них або до закінчення цього строку звернутися до Національного банку за отриманням письмового дозволу на подальше їх утримання у власності банку.

6. Банк залежно від мети подальшого утримання у власності набутих акцій (часток, паїв) має право звернутися до Національного банку за отриманням письмового дозволу на:

1) утримання у власності набутих акцій (часток, паїв);

2) тимчасове утримання у власності набутих акцій (часток, паїв) з метою завершення продажу.

7. Національний банк надає дозвіл, зазначений у підпункті 1 пункту 6 глави 1 розділу VII цієї Інструкції, у порядку, визначеному в главі 1 розділу VII цієї Інструкції для придбання акцій (часток, паїв).

8. Банк для отримання письмового дозволу, зазначеного в підпункті 2 пункту 6 глави 1 розділу VII цієї Інструкції, подає до Національного банку:

1) клопотання про отримання письмового дозволу на тимчасове утримання у власності набутих акцій (часток, паїв) з метою завершення продажу за підписом голови правління банку;

2) задокументоване обґрунтоване судження управлінського персоналу/колегіального органу банку щодо:

причин, які унеможливили відчуження банком набутих акцій (часток, паїв) у строк, визначений частиною другою статті 50 Закону України “Про банки і банківську діяльність”;

спроможності банку відчужити набуті акції (частки, паї) протягом наступного року.

9. Національний банк приймає рішення про відмову в наданні дозволу на тимчасове утримання у власності набутих акцій (часток, паїв) з метою завершення продажу, якщо банк не довів, що неможливість відчуження набутих акцій (часток, паїв) була спричинена подіями чи обставинами, які перебувають поза контролем банку та/або не довів його спроможності відчужити набуті акції (частки, паї) протягом наступного року.

10. Невідчуження банком набутих акцій (часток, паїв) протягом одного року з дня їх набуття за умови відсутності у банку дозволу, зазначеного в пункті 6 глави 1 розділу VII цієї Інструкції (незвернення за отриманням письмового дозволу), може бути підставою для розгляду Національним банком питання про застосування до банку адекватних заходів впливу.

11. Банк має право звернутися до Національного банку за отриманням письмового дозволу на придбання акцій (часток, паїв) юридичної особи, що становлять або у сукупності становитимуть 10 і більше відсотків її статутного капіталу, за умови одночасного дотримання таких вимог:

- 1) строк банківської діяльності становить не менше ніж три роки;
- 2) придбання акцій (часток, паїв) юридичної особи відповідає стратегії та бізнес-плану банку;
- 3) здійснення придбання не приведе до порушення банком економічних нормативів та комбінованого буфера капіталу;
- 4) банк не є об'єктом застосування заходів впливу (у частині щодо обмеження, зупинення чи припинення здійснення окремих видів операцій);
- 5) виконання банком протягом останніх шести місяців економічних нормативів (крім випадків, визначених пунктом 6 розділу VII Закону України "Про банки і банківську діяльність"), комбінованого буфера капіталу та вимог щодо порядку формування обов'язкових резервів;
- 6) наявність прибутку за даними оборотно-сальдового балансу банку (файл 02X), визначеного нормативно-правовим актом Національного банку, який регламентує правила організації статистичної звітності, що подається банками до Національного банку, на кожну звітну дату протягом останніх шести місяців, що передують даті звернення.

12. Банк для отримання письмового дозволу на придбання акцій (часток, паїв) юридичної особи, що становлять або у сукупності становитимуть 10 і

більше відсотків її статутного капіталу, подає до Національного банку такі документи:

1) клопотання про отримання письмового дозволу за підписом голови правління банку;

2) рішення ради банку щодо участі банку в юридичній особі, що становить 10 і більше відсотків її статутного капіталу, та висновки підрозділів/колегіальних органів банку, на яких ґрунтувалося таке рішення;

3) поточну та заплановану структуру власності юридичної особи, акції (частки, паї) якої банк має намір придбати.

13. Банк у клопотанні, визначеному в підпункті 1 пункту 12 глави 1 розділу VII цієї Інструкції, зазначає:

1) ідентифікаційні дані юридичної особи, акції (частки, паї) якої банк має намір придбати:

повне найменування;

місцезнаходження (повна адреса), ідентифікаційний код за Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань – щодо юридичних осіб-резидентів;

місце реєстрації, місцезнаходження (повна адреса) українською та англійською мовами, ідентифікаційний код із витягу з торговельного, банківського, судового реєстру або іншого офіційного документа, що підтверджує реєстрацію іноземної юридичної особи в країні, в якій зареєстровано її головний офіс, – щодо юридичних осіб-нерезидентів;

2) види діяльності, які здійснює юридична особа, акції (частки, паї) якої банк має намір придбати (у разі створення юридичної особи – види діяльності, які здійснюватиме юридична особа);

3) вартість придбання акцій (часток, паїв) юридичної особи;

4) розмір частки в статутному капіталі юридичної особи, що набувається, сукупний розмір частки, який буде у власності банку в разі такого набуття;

5) економічне обґрунтування придбання акцій (часток, паїв) юридичної особи з посиланням на положення стратегії та бізнес-плану банку, очікувані доходи згідно з бізнес-планом банку;

6) вплив придбання акцій (часток, паїв) юридичної особи на дотримання банком економічних нормативів, комбінованого буфера капіталу;

7) наміри щодо участі банку в органах управління юридичної особи;

8) інформацію про те, чи підлягає юридична особа, акції (частки, паї) якої банк має намір придбати, регулюванню та нагляду в країні реєстрації такої особи, а також найменування органу нагляду, якщо підлягає;

9) є чи немає заборон у країні реєстрації на передавання інформації про діяльність юридичної особи, акції (частки, паї) якої банк має намір придбати, а також перелік заборон у разі їх наявності;

10) інформацію про те, чи буде наслідком придбання акцій (часток, паїв) юридичної особи створення банківської групи або зміна структури власності наявної банківської групи;

11) запевнення про те, що законом та статутом юридичної особи не передбачена повна відповідальність учасника за її зобов'язаннями.

14. Банк, який внаслідок набуття акцій (часток, паїв) юридичної особи здійснюватиме контроль над цією юридичною особою, до клопотання додатково надає:

1) річну фінансову звітність юридичної особи, акції (частки, паї) якої банк має намір придбати, за попередні три роки поспіль;

2) бізнес-план юридичної особи, акції (частки, паї) якої банк має намір придбати (за наявності);

3) висновок (попередній висновок) Антимонопольного комітету України стосовно концентрації та/або дозвіл Антимонопольного комітету України на концентрацію у випадках, передбачених законодавством України;

4) копію договору або іншого документа (його проекту), на підставі якого придбаватимуться акції (частки, паї) юридичної особи.

15. Банк на запит Національного банку зобов'язаний надати додаткову інформацію, документи та пояснення, необхідні для повного та всебічного аналізу й прийняття Національним банком рішення відповідно до глави 1 розділу VII цієї Інструкції.

16. Національний банк розглядає пакет документів, поданий банком для отримання дозволу на придбання акцій (часток, паїв), протягом 30 робочих днів

з дня отримання повного пакета документів, визначеного в главі 1 розділу VII цієї Інструкції.

17. Національний банк приймає рішення про відмову банку в наданні письмового дозволу на придбання акцій (часток, паїв) юридичної особи, що становлять або у сукупності становитимуть 10 і більше відсотків її статутного капіталу, за однієї з підстав:

1) Національний банк дійшов висновку, що таке придбання матиме негативний вплив на фінансовий стан банку та/або створюватиме загрозу безпеці коштів вкладників та інших кредиторів банку;

2) корпоративні зв'язки або структура управління, включаючи організаційну структуру групи, до якої входитиме банк, або заборони в країні реєстрації на передавання інформації про діяльність юридичної особи можуть перешкоджати здійсненню Національним банком ефективного банківського нагляду;

3) банк подав недостовірні відомості для отримання дозволу.

18. Рішення Національного банку про надання письмового дозволу/відмову в наданні письмового дозволу/скасування письмового дозволу, передбачене главою 1 розділу VII цієї Інструкції, приймається Комітетом з питань нагляду, копія якого надсилається банку не пізніше третього робочого дня з дня його прийняття.

19. Дозвіл Національного банку втрачає свою чинність, якщо банк не придбав акції (частки, паї) юридичної особи, що становлять або у сукупності становитимуть 10 і більше відсотків її статутного капіталу, протягом 90 календарних днів із дня його отримання.

20. Національний банк у разі встановлення за результатами банківського нагляду факту подання недостовірних відомостей для отримання письмового дозволу на придбання акцій (часток, паїв) юридичної особи, що становлять або у сукупності становитимуть 10 і більше відсотків її статутного капіталу, має право прийняти рішення про скасування письмового дозволу на придбання акцій (часток, паїв) юридичної особи, що становлять або у сукупності становитимуть 10 і більше відсотків її статутного капіталу.

21. Банк має протягом п'яти робочих днів із дня придбання акцій (часток, паїв) юридичної особи, на придбання яких отримано дозвіл Національного банку, надіслати письмове повідомлення Національному банку про таке придбання.

22. Національний банк з метою обмеження ризиків, пов'язаних з прямою та/або опосередкованою участю банку у статутних капіталах юридичних осіб, встановлює такі нормативи інвестування: норматив інвестування в цінні папери окремо за кожною установою (Н11), норматив загальної суми інвестування (Н12).

23. До розрахунку нормативів інвестування не включаються:

1) акції (частки, паї) та інші цінні папери, набуті банком у власність у зв'язку з реалізацією права заставодержателя та/або в рахунок погашення заборгованості перед банком за здійсненими банківськими операціями, наданими фінансовими послугами, і банк не утримує їх більше одного року;

2) придбані акції (частки, паї) банку – учасника банківської групи;

3) цінні папери, придбані банком за договором андеррайтингу та утримуються у власності банку не більше одного року;

4) акції та інші цінні папери, придбані банком за рахунок та від імені своїх клієнтів.

24. Банк відображає інформацію про дані, які не включено до розрахунку нормативів інвестування згідно з пунктом 23 глави 1 розділу VII цієї Інструкції, у відповідному файлі з показниками статистичної звітності, який використовується для розрахунку нормативів інвестування.

25. Банк подає план реалізації набутих у власність цінних паперів, визначених у підпунктах 1, 3 пункту 23 глави 1 розділу VII цієї Інструкції, та відповідне документальне підтвердження, що такі папери були одержані на погашення заборгованості за попередньо наданим кредитом, протягом 30 календарних днів із дня набуття їх у власність.”;

2) у главі 2:

пункт 2.1 викласти в такій редакції:

“2.1. Норматив інвестування в цінні папери окремо за кожною установою встановлюється для обмеження ризиків, пов'язаних з прямою та/або опосередкованою участю банку у статутному капіталі окремої юридичної особи.”;

у пункті 2.2 слово “статутного” замінити словом “регулятивного”;

2) у главі 3:

пункт 3.1 викласти в такій редакції:

“3.1. Норматив загальної суми інвестування встановлюється для обмеження ризиків, пов’язаних з прямою та/або опосередкованою участю банку у статутних капіталах юридичних осіб.”;

у пункті 3.2 слово “статутного” замінити словом “регулятивного”.